

Ochrana jírovce maďalu proti klíněnce jírovcové ve vnitroblocích Prahy 3

Závěrečná zpráva projektu Smlouva č. 2024/00211/OE-OD

1. Stručný úvod do projektu

Klíněnka jírovcová je malý motýl, který během roku vystřídá 3 až 4 generace. Vývin larev klíněnky probíhá v listech jírovce, kde se živí listovým parenchymem, jde o takzvané minování. V minách, které tvoří, se pak také zakuklí. Kukly poslední generace přezimují uvnitř miny v opadaném listí. Tvoření těchto min snižuje schopnost fotosyntézy stromu, toto snížení se většinou pohybuje kolem 30-40 %.

Shrab opadaného listí je nejšetrnější a nejjednodušší metodou pro snižování velikosti populací tohoto škůdce. Cílem shrabu je odstranění co největší rostlinné biomasy, ve které se nacházejí zimující kukly klíněnky jírovcové, a její následné spálení, a tedy zabránění jejich vykuklení na jaře.

2. Stručný popis cílů

O ochranu jírovců se naše organizace aktivně zasazuje již od roku 1998. Vycházíme tak z osvědčených postupů a výsledků dlouholeté činnosti. Naše práce má dva základní cíle:

- zlepšovat nebo udržovat stav konkrétních zástupců druhu jírovec maďal ve vnitroblocích na Praze 3 a rozšiřovat počet ošetřovaných stromů
- působit na veřejnost Prahy 3 i dalších městských částí, aby se do ochrany jírovců aktivně zapojila a podporovat ji poradenstvím a dodáváním papírových pytlů, určených k likvidaci spadaného listí

3. Realizované aktivity

1. Shrab spadaného listí

Shrab listí probíhal letos ve **20 vnitroblocích** na Praze 3 od 10. října do 15. prosince 2024. Velká část vnitrobloků byla navštívena dvakrát, vnitrobloky, ve kterých bylo během prvního shrabu spadané již všechno listí, byly navštíveny jen jednou. U některých vnitrobloků stačily 2 návštěvy na odstranění veškerého listí. Naši brigádníci shrabali celkem **258 pytlů** jírovcového listí v **16 vnitroblocích**, do shrabu se zapojili i obyvatelé vnitrobloků, kteří si sami shrabali **4 vnitrobloky**. Obyvatelům vnitrobloků jsme nemuseli vydat žádné pytle, někteří ještě měli pytle z minulých let. Každým rokem je naším cílem naplnit cca 250 až 300

pytlů, množství opadaného listí se meziročně i v jednotlivých vnitroblocích liší. Sběr listí také často přerušovalo špatné počasí.

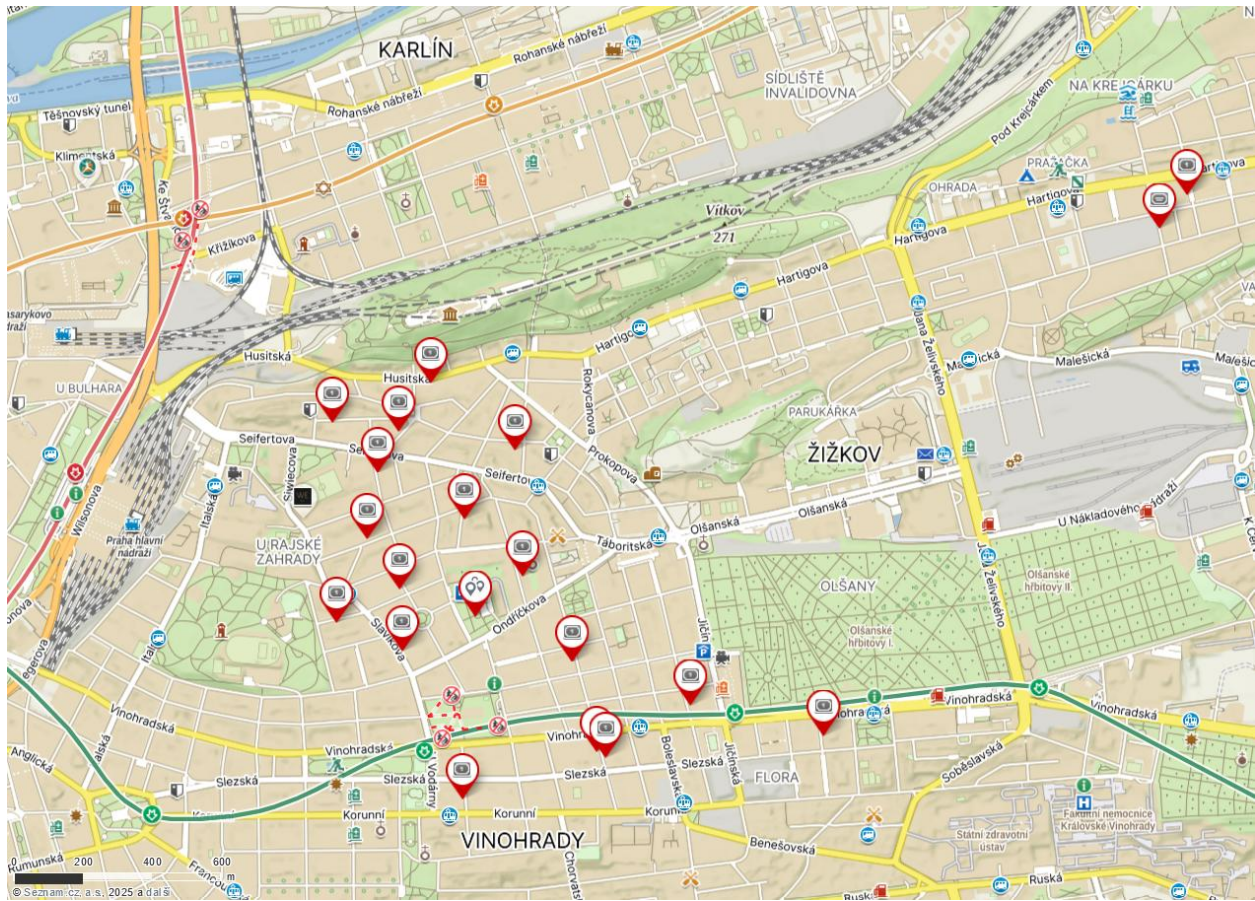
I v roce 2024 zajistila odvoz pytlů naplněných jírovcovým listím městská část Praha 3. Za tuto spolupráci jsme velice vděční, jelikož usnadňuje nám i brigádníkům práci po shrabech a komunikace s úřadem byla hladká a bezproblémová. Jistota pravidelného odvozu naplněných pytlů také motivuje samotné obyvatele vnitrobloků, kteří si letos sami shrabali vnitrobloky č. 6, 7, 14 a 16.

Navštívené vnitrobloky s celkovými počty naplněných pytlů uvádíme v tabulce č. 1, umístění vnitrobloků je patrné z mapy č. 1. Mapu naleznete také online na odkaze <https://mapy.cz/s/cogegojoca>.

Tabulka č. 1: Adresný a číselný přehled ošetřovaných lokalit na území Prahy 3 v roce 2024.

Vnitroblok na Praze 3 (+ číselné označení)	Počet hrabání	Počet pytlů
Krásova, Vlkova, Bořivojova, U Rajské (1)	2	27
Krásova, Přibyslavská, Vlkova, Seifertova (2)	2	8
Čajkovského, Bořivojova, Kubelíkova, Ondříčkova (3)	2	45
Husinecká, Krásova, Seifertova (4)	2	6
Husinecká, Krásova, Seifertova, Blahníkova (5)	1	8
Milíčova, Chlumova, Štítného, Seifertova (6)	0	0
Husitská, Jeronýmova, Prokopova, Dalimilova, Cimburkova (7)	0	0
Chvalova, Bořivojova, Kubelíkova, Čajkovského (8)	2	21
Kubelíkova, Ševčíkova, Křížkovského, Slavíkova (9)	1	4
Ondříčkova, Slavíkova, Zvonařova, Škroupovo náměstí (10)	1	9
Lucemburská, Bořivojova, Jagellonská, Velehradská (11)	2	6
Sudoměřská, Přemyslovská, Vinohradská, Jičínská (12)	2	15
Za Žižkovskou vozovnou, Loudova, Biskupcova, Koněvova (13)	3	28
Za Žižkovskou vozovnou, Biskupcova, Koněvova, Na Hlídce (14)	0	0
Slezská, Vinohradská, Libická, Kolínská (15)	2	29
Slezská, Vinohradská, Kolínská, Perunova (16)	0	0
Písecká, Slezská, Vinohradská, nám. Jiřího z Lobkovic (17)	2	18
Slezská, Korunní, U Vodárny, Nitranská (18)	1	6
Slavíkova, Na Švihance, Chopinova, Krkonošská (19)	1	10
Fibichova – Žižkovská věž (park za Žižkovskou vozovnou) (20)	2	18

Mapa č. 1: Vyznačení navštěvovaných vnitrobloků na Praze 3

2. Aktivity informační kampaně

Celoročně spravujeme a aktualizujeme internetové stránky www.klinenka.cz, kde shromažďujeme informace o klíněnce jírovcové. Občané se zde mohou dozvědět podrobnosti jak o druhu samotném, tak způsoby, kterými je možné jej co nejpřirozenější cestou eliminovat. Pomocí webového formuláře nám návštěvníci stránky mohou zaslat dotazy, na které obratem reagujeme. Ptát se mohou také e-mailem, telefonicky nebo přímo osobně našich brigádníků v terénu, nebo pracovníků Ekocentra Koniklec při návštěvě naší kanceláře.

V roce 2024 jsme zodpověděli celkem 3 telefonické dotazy a 5 dotazů ze strany obyvatel vnitrobloků zodpověděli naši brigádníci.

V rámci informační kampaně jsme vydali na našem webu (www.ekocentrumkoniklec.cz) 1 článek, který oznámil ukončení shrabu jírovcového listí a podal shrnutí projektu v číslech za rok 2024. Dále jsme vydali článek o projektu v Pražském magazínu **EVVolute**, který pojednává o různých environmentálně zaměřených projektech na území města. Poslední článek jsme přidali na webové stránky o klíněnce (www.klinenka.cz), kde jsme otevřeli novou rubriku o parazitech jako takových, ve které se pokusíme v budoucnu přiblížit toto téma obyvatelům (nejen) městské části.

- **Klíněnka v číslech za rok 2024 (23. 12. 2024)**

<https://www.ekocentrumkoniklec.cz/klinenka-v-cislech-za-rok-2024/>

- **Shraby proti parazitovi (Ochrana jírovců ve vnitroblocích na Praze 3) – strana 49 (13. 12. 2024)**

<https://prazskaevoluce.cz/evvo2018/wp-content/uploads/2024/12/prazska-evvoluce-2024-04.pdf>

- **O parazitech (30.12.2024)**

<https://www.klinenka.cz/o-parazitech/>

V Praze dne 17. 1. 2025

Mgr. Bohumil Ronald Fiala